

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Uvod u Program LIFE

NIKOLINA PETKOVIĆ GREGORIĆ

LIFE - Centralizirani EU program

CINEA

**European Climate, Infrastructure
and Environment Executive Agency**

Funding a green future for Europe

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

HR NCP LIFE – Jačanje kapaciteta za Nacionalnu
kontakt točku za Program LIFE
LIFE 18 CAP/HR/000001

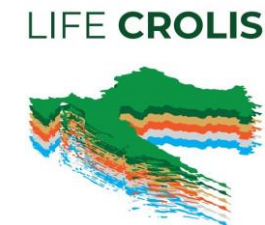
REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

LIFE u RH od 2013. do 2022.

- **84 LIFE projekta** (NAT 25, ENV 16, CLIMA 6, CET 34, CAPLIFE 2, Net4LIFE)
 - trenutno u provedbi: **62** (34 CET-a, Net4LIFE, 1 CAP, 26 SAP-ova)
- Ukupna vrijednost za hrvatske korisnike: **oko 60 milijuna EUR**
- Ukupni EU doprinos hrvatskim korisnicima: **više od 40 milijuna EUR**

Program LIFE u RH

Uspostava kontrole invazivne strane vrste *Allanthurus altissima* (pajesen) u Hrvatskoj

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

LIFE 4 potprograma

Priroda i bioraznolikost

zaštita i obnova prirode u Europi i zaustavljanje gubitka bioraznolikosti

Kružno gospodarstvo i kvaliteta života

podupiranje prijelaza na **kružno gospodarstvo** te zaštite i **poboljšanja kvalitete prirodnih resursa** EU, uključujući zrak, tlo i vodu

Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba

podupiranje **provedbe okvira EU energetske i klimatske politike**, cilja EU o klimatskoj neutralnosti do 2050. i nove strategije EU o **prilagodbi klimatskim promjenama**

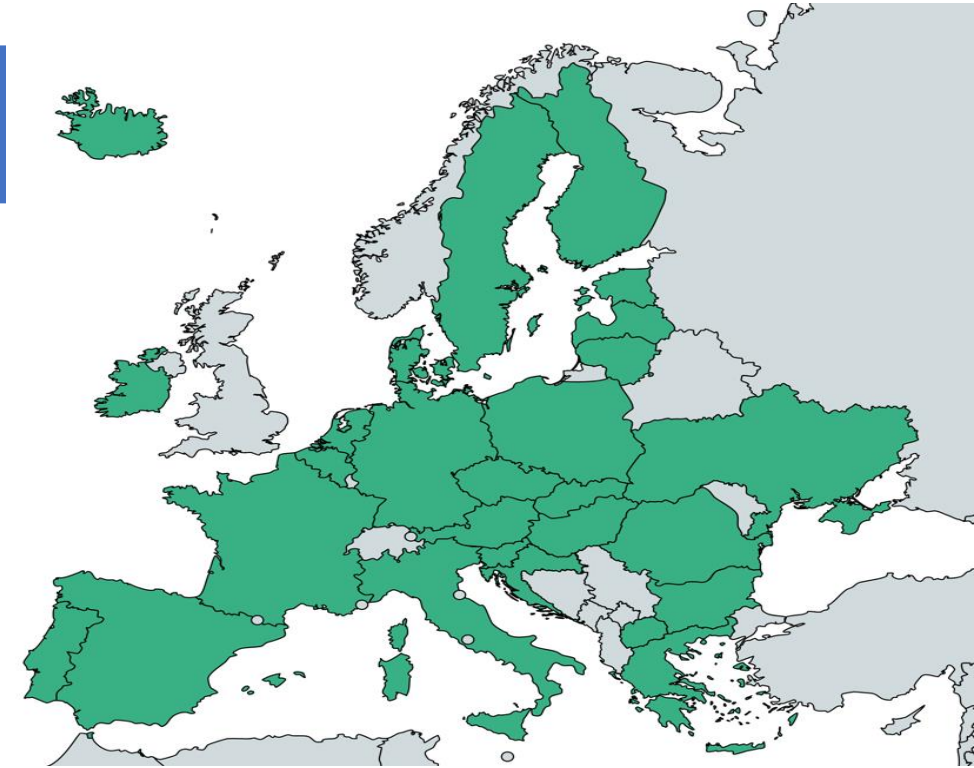
Prijelaz na čistu energiju

izgradnja kapaciteta, poticanje ulaganja i podrška provedbe politika usmjerenih na energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije

Gdje se može odvijati LIFE projekt?

Prihvatljive zemlje:

- Države članice EU-a
- Zemlje izvan EU-a:
 - Island, Ukrajina, Moldavija, Sj. Makedonija
 - Treće zemlje – u iznimnim slučajevima

*Koordinator mora imati poslovni nastan u prihvatljivoj zemlji

Program *Life* – prihvatljivi prijavitelji

- **Pravne osobe** registrirane na području LIFE prihvatljivih zemalja
 - Javna tijela
 - Privatne komercijalne organizacije
 - Neprofitne organizacije (udruge)

Vrste *Life* projekata

- Projekti standardnih djelovanja - **SAP**
- Strateški projekti
 - Strateški projekti za prirodu - **SNAP**
 - Strateški integrirani projekti - **SIP** (klima, vode, zrak, otpad)
- Projekti tehničke pomoći (**TA-PP** i **TA-R**)
- Druga djelovanja
 - Djelovanja koordinacije i potpore (Coordination and Support Actions, **CSA**)
-

Projekti standardnih djelovanja (SAP)

Koji potprogram?

- LIFE Priroda i bioraznolikost (NAT)
 - LIFE Kružno gospodarstvo i kvaliteta života (CEQL)
 - LIFE Klimatske aktivnosti (CLIMA)
 - LIFE Prijelaz na čistu energiju (CET) (NEW)
-
- Otvoren poziv: 18/04/2024
 - Rokovi za prijavu: 19/09/2024 (CEQL, NAT, CET)
17/09/2024 (CLIMA)

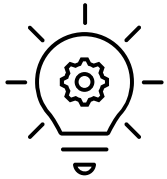

SAP- projekti standardnih djelovanja

- razvijati, demonstrirati i promicati **inovativne tehnike, metode i pristupe**
- doprinostiti **bazi znanja** i primjeni **najboljih praksi**
- podupirati razvoj, provedbu, praćenje i izvršavanje **relevantnog zakonodavstva i politike Unije**
- djelovati kao **katalizator za opsežno uvođenje uspješnih tehničkih rješenja**
- **integrirati ciljeve u druge politike i u prakse javnog i privatnog sektora, mobiliziranjem ulaganja i poboljšanjem pristupa financiranju**

Vrste aktivnosti u LIFE SAP projektima:

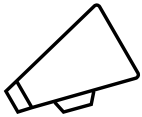
Projekti inovativnih tehnika, metoda i pristupa

→ rješenja koja su nova u usporedbi s najnovijim dostignućima na razini država članica i sektora

Projekti najbolje prakse

→ rješenja, tehnike, metode i pristupi koji su prikladni, isplativi i najsuvremeniji **na razini država članica i sektora**

Projekti informiranja, podizanja svijesti i širenja informacija

→ podržavaju komunikaciju, pružanje informacija i podizanje svijesti

Projekti razvoja, provedbe, praćenja i nadzora provedbe relevantnog zakonodavstva i politika Unije

→ jačanje kapaciteta javnog i privatnog sektora, uključujući civilno društva

Projekti tehničke pomoći za replikaciju (TA-R)

Koji potprogram?

- LIFE Priroda i bioraznolikost (NAT)
- LIFE Kružno gospodarstvo i kvaliteta života (CEQL)

- Otvoren poziv: 18/04/2024
- Rokovi za prijavu: **19/09/2024**

O čemu se radi?

Priprema za olakšavanje šire primjene (up-scaling) i replikaciju projektnih rezultata prethodno provedenih LIFE projekata, ili drugih EU sufinanciranih projekata

Strateški projekti (SIP/SNaP)

Koji potprogram?

- LIFE Priroda i bioraznolikost (NAT)
 - LIFE Kružno gospodarstvo i kvaliteta života (CEQL)
 - LIFE Klimatske aktivnosti (CLIMA)
-
- Otvoren poziv: 18/04/2024
 - Rokovi za prijavu: 05/09/2024 (concept note)
 06/03/2025 (full proposal)

Postupak prijave:

Dvostupanjski: projektni sažetak (*concept note*) i puna projektna prijava

Strateški projekti (SIP/SNaP) – ključne značajke

- Dizajniran za provedbu određenih **planova i strategija**
- Provodi se na **velikom geografskom području**
- Koordinator je **tijelo nadležno** za provedbu ciljanog plana/strategija
- Uključivanje svih relevantnih **dionika**
- Mobilizacija, uključivanje i koordinacija **komplementarnih izvora financiranja**
- **Trajanje** nije fiksno, ali je ograničeno

Strateški projekti - ciljani planovi/strategije

SNaP - Priroda

- Prioritetnog akcijskog okvira (PAF) za mrežu Natura 2000
- **drugih planova ili strategija** usvojenih na međunarodnoj, nacionalnoj, međuregionalnoj i regionalnoj razini za provedbu EU politika i legislative iz područja prirode i/ili bioraznolikosti, npr.:
 - Strategija EU-a o biološkoj raznolikosti do 2030. godinu
 - EU strategija za šume do 2030.
 - EU inicijativa za oprašivače
 - Zakon o obnovi prirode
 - EU strategije za zelenu infrastrukturu
 - Uredba EU o invazivnim stranim vrstama

SIP – Okoliš

- **Kružno gospodarstvo:** provedba nacionalnih ili regionalnih akcijskih planova/strategija kružnog gospodarstva
- **Otpad:** provedba nacionalnih i regionalnih planova **gospodarenja otpadom** te Programa za **sprječavanje nastanka otpada**
- **Zrak:** Nacionalni Program kontrole onečišćenja zraka i regionalnih/lokalnih planova za poboljšanje kvalitete zraka
- **Vode:** provedba nacionalnih planova upravljanja vodnim područjima, planova upravljanja rizicima od poplava i pomorske strategije

SIP- Klima

- **NECP** - Nacionalni energetske i klimatski planovi
- Nacionalni **akcijski planovi energetske učinkovitosti**
- Nacionalne ili regionalne **strategije prilagodbe na klimatske promjene** ili akcijski planovi
- Urbani akcijski planovi ili akcijski planovi u zajednici koji pionirski prelaze na društvo s niskim udjelom ugljika i/ili klimatskom otpornošću i **Planovi održive urbane mobilnosti**
- Nacionalne, regionalne ili specifične za **industriju/sektorske strategije ublažavanja stakleničkih plinova** ili planove za gospodarstvo s niskim udjelom ugljika

Projekti tehničke pomoći za pripremu strateškog projekta (TA-PP)

Koji potprogram?

- LIFE Priroda i bioraznolikost (NAT)
 - LIFE Kružno gospodarstvo i kvaliteta života (CEQL)
 - LIFE Klimatske aktivnosti (CLIMA)
-
- Otvoren poziv: 18/04/2024
 - Rokovi za prijavu: 19/09/2024

Prihvatljive kategorije troškova?

A. Troškovi osoblja

- Zaposlenici, ugovorene fizičke osobe, izaslano osoblje
- Vlasnici MSP-ova
- Volonteri

B. Troškovi podugovaranja

- Uobičajenom praksom nabave
- Najbolja vrijednost za cijenu
- Ograničen dio aktivnosti

C. Troškovi nabave

- Troškovi putovanja
- Oprema
- Ostala dobra, radovi i usluge

D. Druge kategorije troškova

- Financijska potpora trećim stranama
- Kupnja zemljišta

E. Indirektni troškovi

- 7% od direktnih troškova

Vrste korisnika

- **Koordinator** (Coordinator): predstavnik projektnog konzorcija, kontakt točka s CINEA-om + potpisuje GA
- **Korisnik** (Beneficiary): ostali subjekti koji sudjeluju u aktivnostima + potpisuju GA
- **Povezani subjekt** (Affiliated entity): subjekti s pravnom ili kapitalnom vezom s korisnikom npr. tvrtka kćer; provode projektne aktivnosti i mogu prijaviti projektni trošak, ne potpisuju GA
- **Pridruženi partner** (Associated partner): provodi određene zadatke i aktivnosti, ali nema pravo naplatiti troškove niti dobiti sufinanciranje, ne potpisuje GA

- **Podizvođač** (Subcontractors): podugovara ih se za provođenje konkretnih projektnih aktivnosti
- **Doprinositelj u naravi** (In-kind contributor): besplatno pružaju usluge projektu; njihovi troškovi/prihodi nisu prihvatljivi
- **Treća strana koja prima bespovratna sredstva** (Third parties receiving financial support) - primaju financijsku pomoć od korisnika
- **Sufinancijer**: sudjeluje u sufinanciranju preostalog učešća korisnika u proračunu projekta

Stopa EU sufinanciranja?

LIFE projekti	Stopa sufinanciranja
Projekti standardnog djelovanja (SAP)	60 %
- SAP-PRIRODA: projekti usmjereni na prioritetna i neprioritetna staništa i/ili vrste	67 %
- SAP-PRIRODA: projekti usmjereni isključivo na prioritetna staništa i/ili vrste	75 %
Strateški prirodni i integrirani projekti (SIP/SNAP)	60 %
Projekti tehničke pomoći (TA-PP i TA-R)	60 %
CET - CSA – projekti potpore i koordinacije	95 %
Bespovratna sredstva za poslovanje udruga (OG)	70 %

Nacionalno sufinanciranje LIFE SAP projekata

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

- sufinancira **projekte organizacija civilnoga društva** ugovorenih u sklopu Programa LIFE u iznosu koji se revidira na godišnjoj razini u sklopu Pravila za sufinanciranje
- **do 60% obveznog udjela prijavitelja**

FOND ZA ZAŠTITU
OKOLIŠA I ENERGETSKU
UČINKOVITOST

- sufinancira **LIFE projekte standardnih djelovanja (SAP)** koji budu odabrani za financiranje od strane CINEA-e
- **u visini do 50 % od preostalog iznosa** koji korisnik mora samostalno osigurati
- prijava prije zatvaranja EU LIFE natječaja za tu godinu

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja